Ч. 43 (12.992). Львів, субота 27. лютого 1932. Poortowa opłata zaplacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 14·00 „ Піврічно 26·00 „ Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол. Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр. Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Ваґоновий „нарід".

Галасування „певних". — Служба в „народі", що переїзжає з міста до міста. — Маски „під галичан". — Говорять самі від себе. — Що говорять про певних поляки.

(Кореспонденція з Волині.)

Від якогось часу волинські „певні" роблять багато шуму, галасу як на Волині, так і в соймі. При цьому заявляють, що вони говорять від народу. Нічого нового в подібних заявах нема: історія рабства, кріпацтва й карієрівщини дає багато прикладів такого говорення від народу.

Дуже подібний приклад маємо з часів російського царя Олександра III. Якийсь провінціял, розшукуючи свого знайомого в Петербурзі, довідався, що він служить в „Народе". Що це за інституція, пояснити йому не могли. Врешті виявилося, що підчас подорожі нового царя по Росії цей „народ" возили в поїздах, і він при зустрічі царя кричав „ура", висловлював задоволення своїм життям, заявляв, що йому більше нічого не треба і т. д.

Такий власне „нарід" тепер явився на Волині. „Певні" возять його з місця на місце на ріжні збори та зїзди ВУО й т-ва імени Петра Могили, до сойму і т. д. Цей „нарід" вигукує „слава", посилає телеграми, висловлює щире задоволення зі свого життя, а після виконання цього службового обовязку пє добру чарку.

Промова Певного в соймі і відноситься до цього вагонового „народу", що його складають майже виключно еміґранти. Врешті про це говорять і світлини зїздів ВУО та т-ва Петра Могили: всюди ті самі фізіономії і ті самі еміґрантські прізвища. І Певний говорив у соймі правду, кажучи, що його „нарід" цілковито задоволений своїм життям і що жадних перешкод у своїй „праці" не зустрічає.

Тепер може насунутися питання, особливо в ширшому світі: який український нарід на Волині є дійсним народом: той, що їздить у ваґонах зі зїзду на зїзд, чи той, що сидить мовчки по селах? Звичайно Варшава та її приятелі в світі повинні повірити „певним", що справжнім українським народом є той, що приїхав з Наддніпрянщини через Каліш, Тарнів, Ченстохову, Варшаву і т. д., а не той, що з діда-прадіда живе на Волині. Що більше, названі повинніб повірити і в те, що справжніми волиняками є лише ті, що дістали на Волині надане горожанство. Синиж і доні місцевих сіл і міст це просто фікція або підроблені українці.

Одначе трохи не випадає, щоби на Волині були два українські народи — ваґоновий і міліоновий сільський. Тому „Нива" має за завдання переконувати, що всі ці місцеві волиняки, які не хочуть їздити в ваґонах, пити чарку й кричати „віват", є зрадниками й бунтівниками, на яких в ряди-годи треба вказати кому слід на сторінках тої-ж „Ниви", не поминаючи й старенького письменника М. Левицького та інших поважних і чесних громадян.

Та на горе певним, „ваґоновому" народові наказано якось поріднитися з міліоновим народом волинських сіл. З метою його посунення на село витворюють спеціяльні маски „під галичан": просвітянські хати, „союзи українок" і т. д.

Коли певні твердять, що волинський нарід їх дуже любить а галичан ненавидить, то одягання галицьких масок може бути дуже небезпечним для вагонового „народу". Чи не краще булоб йому заглядати на села під своїм власним іменем і без масок? І то тим більше, що селяни навіть чекають на нього, лише просять приїхати без асисти й охорони.

Певний дуже добре знає, що „заспокоєні" волинські маси не крикнуть йому: „неправда", а те, що ці маси думають і говорять по своїх хатах, до Варшави не дійде і ні йому, ні його мандруючому „народові" карієри не попсує. Тому він і робить міну, що буцім то говорить не від свого вагонового „народу", а від волинського. А це тим більше, що на світі є багато наївних і короткозорих людей, які радо слухають всякі теревені, аби вони їх тільки приємно лоскотали.

Але й цей спокійний, волинський, сільський нарід уже починає тратити терпець і щораз голосніше гомонить:

— Панове, вас ніхто не уповажнював говорити від українських мас, бо вони вас не вибирали: можете говорити лише самі від себе.

Врешті все те, що говорять певні, не відповідає дійсності, навіть більше — є цинічною брехнею. Три роки певні обіцюють, що українська справа в Польщі буде полагоджена в корисному для українців дусі. А тимчасом з кожним днем українці все більше тратять: у самоврядуванні, шкільництві, церковній справі, кооперації і т. д. Певні переконують усіх, що український нарід іде з ними. Але чомуж він не одержує того, що йому потрібне? Чому відкинули проєкт автономії? Чому переводиться нову кольонізацію? Чому утрівалюють у церкві московщину?

Поляки Волині, які знають, що саме тут робиться, так само ставляться до заяв певних, як і українські маси, лише цього вони — зрозуміла річ — не можуть говорити. Всеж видно, що заява Певного навіть їх збентежила своєю брехнею й цинічністю.

„Земя Волиньска (ч. 7.) дипльоматично називає цю промову „світоглядом", бо не відважується назвати її фактом життя. Але в тому-ж числі дає певним ігнорантську відповідь (хоча й не пряму), кажучи, що український рух на Волині був і є ділом „банд гайдамацьких". А в статті про „Школьну Мацеж „З. В." не скриває її польонізаційної мети: „Зміцнити польський елемент по містах і містечках".

І не дивуємося. Шкідників власного народу інакше не трактують.

Волинський.

Японія, Совіти і Зелений Клин.

(На марґінесі ревеляції американця.)

Американський письменник Аптон Кльовз (Upton Close), автор книжки „Революція в Азії" виголосив в одному амер. клюбі промову, в якій заявив, що японський уряд, поки почав воєнну акцію в Манджурії, зробив у Москві пропозицію купна Амурської Области за ціну двох міліярдів долярів. Цю квоту хотіли японці заплатити в десятьох річних ратах. Радянський уряд не приняв цієї пропозиції, бо вона означалаб втрату доступу до Тихого Океану.

Цю вістку згаданий письменник отримав від япон. ґен. консуля Оташі, який є тепер цивільним ґубернатором Харбіну і запевняє, що вона правдива.

Хоч звучить вона доволі сензаційно, то все таки є зовсім імовірною.

Як відомо, Японія від низки літ ґравітує в сторону Зеленого Клина. Тягнуть її туди величезні та багаті простори. Тягнуть її багаті запаси залізної руди в долині ріки Самари, — брак яких відчуває болючо японський промисл на островах манять срібно-олов'яні руди, надія на нафту та врешті найбільший скарб Амурщини — золото. Запаси цього останнього, згідно з обчисленням з царських часів досягають кількости 275 тисяч пудів. Велику ролю в цій японській експанзії грає необхідність добуття кольонізаційних теренів, аби розрідити сконденсоване японське населення (180 осіб на 1 кв. км.) в метрополії.

І так, як можна не квестіонувати імовірности вістки поданої американським письменником, так з другої сторони ледви чи можна думати, аби японці відреклись від Манджурії навіть тоді, колиб були купили від Совітів Зелений Клин. Інвазія армії мікада в Манджурії має ще інші цілі: добуття вугля і ринків збуту. Вугля Амурщина зовсім не має, а тамошній ринок збуту не мав би великого значіння наслідком рідкости населення. Це останнє мабуть і вирішило, що Японія вибрала тереном свого наступу Манджурію.

Чи вона нею задовольниться? Чи після невдачі з грошевою трансакцією, не захоче вона йти мілітарно і на Зелений Клин, використовуючи одночасно невиразну національну іриденту тамошніх українців?

Нам здається, що ні, бодай у близькій майбутности. Тут саме і лежить секрет смирности радянських політиків у справі окупації японцями Манджурії. Доґми їх матеріяльного світогляду унаглядпюють їм краще як кому іншому необхідність японської експанзії на азійський континент і коли ця експанзія пішла на сніжні поля Манджурії та в долину Ян-Це — вони відітхнули. Вони знають, що сили японців зуживатимуться в боротьбі з Китаєм і ледви чи вистарчить їх, аби починати війну з Рад. Союзом. А війна цьому останньому зовсім тепер не на руку.

Север.

З історії українсько-анґлійських взаємин.

Коли льорд Сесіль і Артур Гендерсон уперше почали знайомитися з українськими справами.

Переглядаючи свої старі папері, находжу в них декілька документів, що вияснюють досить точно, коли саме і яким чином такі тепершні приятелі української справи, як льорд Сесіль і Гендерсон, вперше зазнайомилися з українською справою. Думаю, що ці відомости будуть цікаві для всіх українських читачів, тому подам тут уривки з тих документів.

З листа п. Марголіна, голови Укр. Місії в Англії, з дня 13 лютого 1920 року:

— „Учора відбувся обід Ліґи Націй. На цьому обіді були: Асквіт, льорд Роберт Сесіль, румунський і грецький премієри (Венізельос) та й багацько послів. Моє місце було рядом з Асквітом, з котрим мав докладну розмову про нашу справу. Д-р Олесницький і д-р Вішніцер теж завязали дуже цікаві знайомства. ...Рядом з розвитком нашого дипльоматичного успіху (наприклад, учора за обідом полковник Черман Юстон за своїм столом підняв тоаст за Україну — що дуже імпонувало румунам та полякам) йде також проґресивно навязання зносин з індустріяльними й торговельними колами..."

З листа п. Марголіна з 16 лютого 1920:

— „Цими днями звернувся я з листами до Льойда Джоржа, міністра Керзона, Асквіта, льорда Сесіля і Гендерсона, надіславши їм копію останньої ноти до Ліґи Націй, та й взагалі робимо, що лише можна..."

З листа п. Марголіна з 23 лютого 1923 р.:

— „Післязавтра маю авдієнцію у льорда Сесіля — у нього дома... На мій лист до п. Гендерсона маємо відповідь від секретаря „Робочої Партії", що Гендерсона нема в Льондоні й що він повернеться через 2—3 тижні. Також вони стверджують в своєму листі одержання доклядів

про Україну від пп. проф. Грушевського, д-ра Матюшенка й Дідушка, чим ніби підкреслюють своє зацікавлення Україною..."

З листа льорда Сесіля до п. Марголіна з 17. лютого 1920 р. (перекладаю з англійського):

— „Дорогий Пане Марголін, я вам дуже зобовязаний за Ваш лист з 12 лютого і за меморандум в українській справі, який Ви були такі ласкаві мені післати. Маю тепер дуже багато справ, але напевне буду дуже радий бачити Вас, якщо Ви хотілиб влаштувати побачення. Може Ви були би такі ласкаві зателефонувати моєму секретареві і зафіксувати час, який є для Вас найзручніший..."

З листа п. Марголіна з 26 лютого 1920 р.:

— „Вчорашній день. Ранком був дома у льорда Роберта Сесіля. Авдієнція продовжувалася цілу годину. Сесіль виявив великий інтерес до України, але з другого боку дуже мале й хибне знайомство з нашим питанням. Він хотів пізнати деталі щодо релігії і мови, біографії С. В. Петлюри і т. п. Він був певний, напр., що уніяти це просто католики, що наша наддніпрянська мова є близькою до російської і відріжняється від галицької. На жаль, Сесіль, при **всій його прихильності** до ідеї визнання новоутворених держав на Сході Европи дивиться песимістично на можливість негайного визнання України, тому, що Київ та й Одеса є „де факто" в руках більшовиків. — „У Вас нема в руках імпонуючої території, нема армії і нема ясних кордонів" — сказав він. Моя відповідь на те, що сама Антанта своєю допомогою Денікинові та в свій час Галлерові привела Українську Армію до тяжкої ситуації боротьби на три фронти з ворогами, які мали допомогу найдужчих держав, може й зробила на його деяке враження, але всеж він весь час підкреслював, що політика рахується **лише з фактами.** Я старався дати йому докази того, що самий факт визнання України та посилки краму, санітарного приладдя і т. і. міг би зараз змінити все становище на Україні, де населення цілком прихильне до Отамана Петлюри і української ідеї і ніколи не примириться з большевиками. Коротко, я казав йому все те, що в таких випадках ми всі кажемо, і може трошки його й похитнув. В кожному разі він уже буде **надалі цікавитись інформаціями від нас і буде нам дуже корисним в Лізі Націй...** На прощання зі мною він сказав, що в нашому питанню може більше посуне справу Ліга Націй, ніж це робив уряд..."

Передбачення п. Марголіна не були хибними і його праця аж тепер і через дванацять років, дає свої плоди. Це всім нам дає чудовий приклад правдивости поговірки, що в цьому світі, мовляв, ніщо марно не пропадає і що спеціяльно в політичній роботі наслідки видні інколи аж дуже пізно.

Щож до Гендерсона, то до його зацікавлення українською справою, крім згаданого вище меморіялу Грушевського, Матюшенка й Дідушка, причинився багато п. Зангвіль, приятель члена Місії п. Вішніцера.

З листа п. Марголіна з 3 березня 1920 р.:

— „В суботу 28-го лютого відбувся в найбільшій салі Льондону мітінг-протест з приводу тої допомоги, яку англійський уряд давав Колчакові, Деникінові і т. і. Зібралось більш, ніж 10.000 людей. Промовцями були лідери робітничої партії (Віліямс, Ґуд, Ґренфіль), члени Незалежної Ліберальної Партії — Мелон, відомий письменник англійський, і президент Жидівської Територіялістичної Орґанізації — Зангвіль і ін... Усі промовці висловлювались рішуче та категорично проти дальшого втручання Англії в справу боротьби з Совітською Росією. На жаль, вони усі, **крім Зангвіля,** вели розмову тільки про Росію. Один лише Зангвіль підняв питання про „Окраїнні Держави", спеціяльно говорив про необхідність визнання України та взагалі усіх держав, що повстали на території колишньої Росії..."

З листа п. Зангвіля до д-ра Вішніцера з 8. березня 1920 р.:

— „Дорогий Д-ре Вішніцер! Дякуючи щасливій нагоді, п. Артур Гендерсон запросив мене сьогодня після обіду, і протягом довгої прогульки, яку ми з ним зробили, я зазнайомив його з українським питанням. **Він цілком поділяє Ваші** та мої погляди. Тому, будь ласка, Ви або п. Марголін напишіть до нього, покликуючись на мене і призначте йому побачення на слідуючий тиждень, коли, як це він казав, мають відбутися засідання Виконавчого Комітету Робітничої Партії..."

На жаль, не маю відомостей про наслідки і хід цього побачення. Але й наведені документи досить точно визначають час і обставини, при яких п. Гендерсон почав уперше знайомитися з українськими справами.

Евген Онацький

До справи акад. Студинського.

„ЧИ СПРАВДІ ЖЕРТВА ПСИХОЗИ?"

Львівський український щоденник „Новий Час" (ч. 42. з дня 26. лютого ц. р.) приносить під повищою назвою статтю, в якій займається виясненнями акад. д-ра К. Студинського, опублікованими „Часом". Переповівши ці вияснення „Новий Час" пише від себе:

„Стільки заявив проф. К. Студинський. Ми твердимо, що це вияснення не є вистарчаючим. Тимбільше тому, що:

1) Після появи отвертого листа проф. К. Студинський приготовив був інше вияснення, а саме, що світлини Юрченка потребував він для музею. Щойно, як таке спростування не могло появитися з причин від проф. Студинського незалежних — появився інший арґумент.

2) Світлину Юрченка, яку одержав проф. Студинський негайно знято на фотографічну плиту, а після виготовлення кількох знимок — клішу збито, щоби не було слідів.

Все це надає спеціяльної таємничости цілій справі, а спростування проф. Студинського, поміщене в „Часі" зовсім її не вияснює. Тому проф. Студинський далі стоїть під замітами, спрямованими в його сторону в „Отвертому листі" і тому, на нашу думку, проф. Студинський і члени Н. Т. ім. Ш. повинні витягнути з цього відповідні висновки".

Зацікавлення українського селянства музейництвом.

(Допис із Самбірщини.)

Польська преса оправдано часто нарікає на своїх селян, а навіть на т. зв. інтеліґентів, що вони нерідко нищать глиняні, керамічні та металеві, цінні для музейництва, викопки передісторичних предметів. Ось у минулім році польські робітники на цегольні в Самборі, викопавши урну з бронзовими передісторичними предметами, розбили її і більшу скількість предметів розібрали між себе, так, що Товариство-Музей „Бойківщина" в Самборі віднайшло потім ледви черепки та кілька бронзових предметів і так зберегло їх перед загибелю. Одначе не можна такого закиду робити загалові українського селянства й українській інтеліґенції, бо він обзнайомлений газетами і книжочками про вагу і значіння передісторичних археольоґічних викопок.

В останніх роках на тему археольоґії вийшли у нас книжки: М. Залізняка „Як люди до кращого життя доходили" (видання „Просвіти", ціна 4 зол.). Лункевича-Лотоцького „Життя первісного чоловіка" в ціні 2 зол. 50 сот. і д-ра Орловського „Про найстарші часи" (вид. „Самоосвіти" в ціні 55 сот.), з котрих бодай одна знаходиться в кожній читальні „Просвіти". Внаслідок цього не лиш наші селяни, але навіть малі селянські діти декуди розуміють уже вагу викопок для наших музеїв. Тому, коли в селах Ступниці і Спасі переводив лікар д-р В. Кобільник в Самбора іменем Музею „Бойківщини" в Самборі розкопки, то навіть діти дуже пильно пошукували за глиняними начиннями і старою цеглою та приносили йому для розсліду їх. Селяни, знайшовши археольоґічні предмети, зголошуються з ними до Музею „Бойківщини" під управою адвоката д-ра В. Гуркевича в Самборі. І так напр. селянин Олекса Кишакевич з Сільця віддав до Музею „Бойківщини" знайдену камінну сокирку, а бойко Іван Ґавдан з Журавина біля Лютовиськ знайшовши на своєму полі підчас орки римський гріш з написом цісаря Антонія, дуже добре захований, не жалів труду йти цілий день до Самбора, щоб передати його як давню монету в дарі нашому Музеєві. Інший селянин, знайшов камінну сокирку, віддав її учительці з просьбою передати її Музеєві „Бойківщини".

Таких прикладів зрозуміння в українського селянства значіння археольоґічних передісторичних предметів для наших музеїв можна би навести на похвалу для природньої інтеліґенції українського селянства. Та все таки бажано було б

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 27. ЛЮТОГО 1932.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Мистецька полеміка і основні питання.

Свіжа полеміка на мистецькі теми заохочує звернути увагу на кілька питань, довкола яких іде у нас спір не від нині. За кожним разом, коли на сторінках щоденної преси починається дискусія про літературу та мистецтво, політичні органи мимохіть зводять її на площину, що зачинює основні проблеми.

Нічого тут дивного, коли всі наші літературні журнали не роблять нічого іншого. Література та мистецтво потрібні їм як параван для пропаганди своєї ідеольоґії або як крілик для своїх експериментів. П. Ковжун влучно звернув увагу, що на становище такого гурта як „Асоціяція Незалежних Укр. Мистців" одночасно йде наступ в імя буцім то чисто-національного й чисто-інтернаціонального мистецтва. На тих, що боронили розвитку творчости, незалежно від її політичних чи релігійних орієнтацій, завсіди нападали всі, що хотіли цій творчості накинути свій чисто догматичний світогляд.

Розвиток всесвітнього мистецтва та літератури дає тисячні докази на те, що справжні таланти ніколи не слухали політичних ні моральних педагогів, просто тому, що ідеї проголошувані цими вчителями не мали ніякого значіння, як довго хтось не показав, як вони повинні виглядати здійснені. А здійснити якунебудь таку ідею значило: мати творчий талант.

Колись Г. Костельник помістив у „Ділі" розумну статтю на тему, чи можлива є християнська фільософія? Відповідь була ясна: як не може бути спеціяльної християнської фізики та математики, так не може бути і фільософії: християнин хто, жид чи будист, він мусить у першій мірі задовольнити загальні домагання фільософічного думання — отже бути фільософом.

Не інакше з національним, інтернаціональним і релігійним мистецтвом. У ньому рішає в першій мірі талант, який знає, що і як робити. Та все лихо в тому, що оборонці якоїнебудь із цих ідеольоґій беруть у першу чергу в оборону тих, які проголошують у своїм творі дорогу їм ідею. Іхнє становище просте: вони звеличують неталановитих „своїх", а нападають на справжні таланти із протилежного табору.

Із цього виходить дивовижна саламаха. У тім самім журналі „ідеольоґічний критик", що тримає „лінію" журналу нападає на якогось там Достоєвського за його нігілізм і друкує безглузді віршища національного боєвика, інший організує хрестоносний похід проти буржуазної літератури, заступаючи її плодами умового пролетаріяту. Який справжній вплив на мистецтво та літературу має така пропаганда? Такий як папський індекс із „виклятими" творами; навіть правовірні з ним не рахуються.

Цікаво, що пропаґандисти „найвищих ідей", за якими повинні, на їх думку, йти мистці та письменники (ідеї визволення народу, міжнародного братерства пролетаріяту, релігійного відродження) уважають своїм обовязком вряди-годи бовкнути теж про естетичні домагання твору. „Твір — кажуть вони — мусить очевидячки крім правдивої, високої чи правильної ідеї мати ще й добру форму".

Після такої заяви починають вони доказувати, що ця форма зовсім невдатна, коли в ній вражає їх несимпатична для них ідея.

Всі ми погоджуємось, що твір мусить мати якусь ідею і якусь форму, щоби був твором. Лишається тільки найти відповідь: яку ідею і яку форму? Чи є такі випадки, коли досить одної з них? Чи ідея бере верх над формою або форма над ідеєю і коли? Яким робом ствердити перевагу одну над одною?

Чи одночасно не кажемо, що твір вартісний аж тоді, коли його ідея та форма зливаються в одну гармонійну цілість? Чи можна переступити цю гармонію? Чи нема випадків, коли т. зв. „[illegible]гармонійні" твори — безвартісні, а негармонійні тривають віками, завдяки своїм ідеям?

Чи історія мистецтва та літератури не має [illegible] сить прикладів на те, що існували поруч себе і живуть для нас досі твори приналежні до [illegible] протилежних світоглядів: суспільних, релігійних, а часто навіть творці, яких моральне життя [illegible] ходилося під питайним знаком зі становища прилюдної, релігійної та суспільної етики?

Таких запитів можна поставити безліч [illegible] початку кожної дискусії. Здається, що всі [illegible] ких із них треба таки дискусію [illegible] обхідно.

Політичний щоденник не дуже відповідне місце для таких питань. Та чи кожний [illegible] видає при кожній нагоді осуд про [illegible] твори, так само, як про рішення Ліги або про [illegible]сько-китайську війну, а вряди-годи [illegible] непогано було би порозумітись спершу [illegible] ких фактів і аналізи деяких понять?

Тому, нехай читачі, що не звикли до фільософії в щоденнику, вибачать, що троха [illegible] чемо до неї в нашім фейлетоні.

щоб наше духовенство, учительство й інші інтелігенти по церквах, школах і читальнях „Просвіти" поучували що-року бодай раз людей про велику вагу віддачі викопок до наших музеїв та щоби вступали в члени „Бойківщини" (вкладка 12 зол. річно); подбали, щоби громадські ради з Бойківщини вставляли у свої громадські бюджети відповідні суми на Т-во-Музей „Бойківщина" в Самборі. Дальше всі вони повинні подбати про закупно „Літопису Бойківщини" за ціну 5 зол. для дотичної читальні та заохотити селян до відвідування Музею за дрібними добровільними датками. Зазначу, що Музей від березня ц. р. буде мати вигідніше приміщення в домі д-ра Стахури в Самборі при вул. Тихій, яке він відступив зовсім безінтересовно, за що належиться йому щира подяка.

——o——

Посол-селянин про селянську нужду.

Промова посла Юри Чукура, виголошена на пленумі сойму при дебаті над бюджетом міністерства рільних реформ.

Високий сойме! Бюджет міністерства рільних реформ з фондом рільної реформи є це інструмент, за помічю якого влада веде політику нищення екзистенції українського селянина, яка є підставою нашого народнього буття. Міністерство рільних реформ від початку свого істнування веде політику перебудови рільного устрою у тому напрямі, що безпосередньо віддає корінні землі українського народу в руки так цивільних, як і військових польських кольоністів. Зазначую, що є це політика, яка найбільше болить українського селянина. 87% українського народу в Польщі творить рільниче населення, яке відчуває голод на землю. Це наше населення мусить дивитися безрадно, як землю, яку відвічно управляли його предки, навіть безплатно — не лише з пільгами — дістає чужинець. Лише нечисленні одиниці українського селянства мали можливість придбати землю при парцеляції приватних чи державних маєтків, зате велика скількість цієї землі перейшла на т. зв. осадництво. Вже до 1921 р. прийшло до Східної Галичини **60.000 кольоністів,** котрі забрали 1/4 частину тамошнього запасу землі, призначеного на рільну реформу для місцевого малорільного населення. Ще гірше переведено для нас рільну реформу на Волині та Поліссю, де крім того поселено понад 4.000 військових родин на підставі закону про безплатну військову кольонізацію. Ясною є річю, що така кольонізація на наших перелюднених землях є **політичною акцією,** веденою лише для того, щоби на відвічних наших землях осаджувати, утревалювати та зміцнювати **польський елемент.** Чи така саме політика розвяже українське питання у Польщі, вже показала нам та ще покаже історія.

Всі дотеперішні уряди вели супроти українського народу політику денаціоналізації, виходячи з заложення, що Польща є краєм одноціло національним, забуваючи, або не хотячи згадувати 7 міліонів українців у Польщі. Переводячи парцеляцію, віддаючи рівночасно це поле в руки польського осадника, загрожуєте, панове, істнуванню українського рільника. Тепер уряд знову предложив соймові проект закону про дальшу військову кольонізацію виключно на українській та білоруській території. Наш рільний пролетаріят, цей селянин, пригнічений нуждою, цей надмір робочих рук — тратить варстат праці. Чули ми вже нераз у цій Палаті про **рівне** трактування **всіх** громадян. Ми чули і про те, що цей український нарід є спокійний, чесний, і коли би — як кажете — не було лише політичних провідників, української інтелігенції, то прийшло би певне порозуміння між українським і польським громадянством. Чому, панове, не хочете цього зрозуміти, що український селянин вже хіба сам, на власні очі бачить, добре розуміє та на кожному кроці відчуває передусім кольонізацію і що тут йому зовсім не треба ніякої агітації!

Я хотів би при цьому звернути увагу Високого Сойму, що побіч такої направи рільного устрою йде з пристрастю легковаження всіх інших потреб українського сільського населення. Так багато говориться в цій Палаті про **безробіття,** але ніхто не турбується про ті **міліони безробітних села,** які в голоді та холоді конають у нас з нужди. Привязане від віків до землі наше сільське населення, не маючи спромоги еміграції, виснажує свої сили щоденною тяжкою працею за безцін, або взагалі не маючи праці, а харчується так марно, що через голодування повстають сухітничі недуги, які так рідко дотепер появлялися на наших селах.

Дальше, не відомо нам, коли врешті будуть переведені **поміри селянських ґрунтів** та **відновлення табулярних книг** і урегулювання гіпотек на кошт державного скарбу.

Ще кілька слів про **ліквідацію сервітутів.** В Галичині нема ще такого закону, одначе дається вже відчути тенденцію до їх ліквідації. Справу сервітутів відчуває наше населення дуже сильно, бо є це давно придбане право, на підставі якого сільське населення у гірських та підгірських околицях може збирати хворіст у державних та приватних лісах на паливо, або пасти худобу. Це сервітутове право виглядає сьогодні так, що гайові **стріляють до людей** і дуже часто побивають їх до крови, хотячи вимусити на населенню повільне зрезигнування з цього права сервітуту.

Уряд не виступив досі з ніяким проектом, котрий приносив би якінебудь **полекші для хліборобства.** Немилосерне стягання податків, обезпеченевих складок разом з великими екзекуційними коштами, ріжні адміністраційні кари за злогадне переступлення мельдункових та санітарних законів, наїзд комнарів на село, які 4 рази в рік стягають по 50 до 70 сот. за кожну „приємну візиту", непомірні судові кошти, стягані лихварями, — це явища, котрі штовхають збіджене рільництво у пропасть, банкроцтво та цілковиту руїну. Бачимо, що велика посілість податків не платить. Вона залягає на сотні міліонів незаплачених податків. Але зате ця податкова шруба не минула дрібного рільництва, цей сільський пролетаріят, який відіймає собі останній кусок гірко запрацьованого хліба, щоби лише оминути цей пострах, яким є на селі екзекутор.

Кольонізаційна політика не приносить **ніколи** намірених наслідків. Приходять у історії кожного народу ясні хвилі, в котрих і ця кольонізаційна примара розприснеться, як миляна банька. Ви це саме зазнали і в своїй історії. Впродовж півтора віку кольонізували німці корінно польські землі Познання та Горішнього Шлеська, так, як ви робите це тепер на Волині, у Східній Галичині та на Білій Русі. Одначе не вважаючи на ті німецькі заходи прийшов час воскресення польської держави, а німецькі кольоністи вернули з польських земель на землі німецькі з проклоном на устах для пруських урядів, котрі їх туди спровадили, як знаряддя своєї екстермінаційної політики!

——o——

Б. посол Олександер Вислоцький знову перед судом.

За 10 промов обвинувачений в державній зраді і т. п.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На розправі в четвер, 25. ц. м. зізнавало 17 свідків, з того 10 самих поліціянтів. Свідків оборони було тільки шість. Предметом переслухань були брідські події, а почасти віче у Висоцьку.

ГОЛОС НЕПРИСУТНІХ.

Розправа розпочалася відчитанням слідчого протоколу двох свідків, що не могли явитися. Були це зізнання о. Мирона *Коритка,* гр.-кат. пароха в Холоєві, в справі віча в Радехові. Свідок стверджує, що промова обвинуваченого на цьому вічу не мала зовсім підбурюючого характеру.

Другий протокол обіймав зізнання д-ра Яна *Сьокала,* б. старости в Бродах, який ствердив, що обвинувачений викликав був у Брідщині великий організаційний рух серед українського населення, однак про якусь протидержавну роботу обвинуваченого йому не відомо.

СПРАВА ВИСОЦЬКА.

Свідок Ян *Будзінський,* постерунковий говорить про промову пос. В. у Висоцьку. Було там наперед посвячення могил українських полеглих, опісля фестин і віче. Свідок памятає дещо з промови обвинуваченого. Предсідник стверджує, що на основі поліційного донесення пос. Висл. мав сказати, що прийде час, коли українці мусять визволитися від ворога. Однак свідок пояснює, що донесення писав пшодовнік Хмельовський, а він це тільки підписав.

Предс.: Чи п. В. закликав до страйку шкільної дітвори? — Свід.: Ні, давав тільки приклад, як поляки в Познанщині боролися за польську школу. — Чи говорив, що польські школи виховують українські діти на яничарів? — Говорив, але, що це значить, свідок не розуміє.

Також свід. Францішок *Кубіцький* покликується на донесення Хмельовського. На допити предсідника каже, що слова „яничари" на вічу не чув та що промовець закликав до шкільного страйку.

Свід. Марцін *Матушак,* постерунковий, каже, що пос. В. закликав зробити шкільний страйк, але слова „яничари" не уживав. Зрештою, здається на донесення Хмельовського. Як він так написав, то так мусіло бути...

СВІДОК, ЩО БАГАТО СКАЗАВ.

Свід. Кипріян *Лех,* літ 50, зарібник представив зовсім інакше цю справу. Пос. В. порівнав теперішнє положення українського шкільництва з польською школою під пруською владою в Познанщині і слушно, бо сам свідок має двоє дітей, одно говорить по польськи, а друге...

Предсідник перебиває йому й питає, чи промовець говорив за шкільний страйк. — Свід.: За страйк я щось чув. — А чи говорив про мазурську кольонізацію? — Говорив, що нарід через ту кольонізацію дуже покривджений. — Так казав п. Вислоцький? — Так казав і я так кажу. (На салі сміх.) — Чи говорив при тім щось проти Польщі? — Нічого так не говорив, але я маю щось сказати. Як я приїхав до Львова... — Чекайте, тут нема часу на такі річи. — Я скажу коротко... — Ні, ви відповідайте на мої питання. Чи говорив про „яничарів"? — Ні, не говорив. — Чи закликав до страйку? — Також ні. — Але ви самі сказали, що була така мова. — Мова була, але не така гостра. (Сміх.) То було інакше — Чи говорив щось за податки? — Я не пригадую собі, то не було багато тої бесіди...

Д-р *Шухевич:* Ви казали, що була така мова, але не така гостра! То було інакше. А як те було? — Свід.: Ну, він говорив так, як воно є. (Сміх.). — Чи говорив за кольонізацію? — Говорив, бо так є і ми є покривджені. — Чи говорив так, щоби нарід підбунтувати? — Свідок мовчить. — Чи підбурював? Ви мене розумієте? — Розумію всьо добре, але не розумію, до чого воно йде. (Сміх).

На дальші допити каже, що нарід є покривджений і пос. В. говорив правду...

Предсідник: Ви до якої партії належите? Чи може до УНДО? — Я є українець! — То добре, що ви українець, але можете належати до якоїсь партії. — Як я українець, то належу до партії української. (Сміх.).

На дальші допити в цьому напрямі каже:

— Я є українець і вже! (На салі сміх).

Дальші свідки Стефан *Труш* і Лев *Баранюк,* оба із Висоцька, не зізнали нічого замітного.

БРІДСЬКІ ПОДІЇ.

Свід. о. Іларій *Фенчинський,* гр.-кат. парох Голоскович, зізнає в справі подій 4. листопада 1928 р. у Бродах. Брав участь у процесії, бачив інцидент з поліцією, однак протиполіційних окликів не чув. На цвинтарі чув здалека промову пос. В. і може ствердити, що вона була індиферентна і зовсім не підбурююча.

РІЖНЕ ЗНАЧІННЯ ТИХ САМИХ СЛІВ.

Д-р *Шухевич* ставить внесення на відчитання статті з „Української Ниви" з 1929 р. В цьому органі українських угодовців поданий звіт із зїзду волинської української організації в Луцьку при участи своїх союзників і протекторів — послів із ББ. При кінці зїзду учасники відспівали „Заповіт" Шевченка, що кінчиться тими „небезпечними" словами, якими закінчив був свою промову пос. В. на цвинтарі у Бродах. Співала його ціла компанія п. Певного разом з бебеками і нікому ані крізь голову не прийшло, що закликають до відорвания „ченсці од цалосьці".

Трибунал після наради відмовив цьому внесенню, а предсідник мотивував це тим, що слова Шевченка, виголошені до народу в Бродах, забрали іншого значіння.

ЗІЗНАННЯ ПОЛІЦІЯНТІВ.

Крізь судову салю зачинає знову пересуватися ряд поліційних службовців, що були учасниками відомих подій в Бродах.

Перший із них Влад. *Чорнобай,* постерунковий із Бродів, завів надії прокуратора, бо нічого собі не пригадує.

Зате свід. Кароль *Кархер,* б. пшодовнік, сказав, що при стрічі процесійного походу з кордоном поліції залунали оклики: „Ганьба поліції". Чи обвинувачений теж кричав, не знає, хоч у слідстві говорив, що кричав.

Свід. Францішок *Рогущак,* постерунковий із Бродів зізнає, що коли впала команда „готуй броньі" прибіг пос. В. і крикнув: „Пфуй поліції!" та плюнув в її сторону. Тоді нарід почав кричати: „Ганьба поліції" і плювати. Дальше каже, що коли чоловік, який ніс напереді хрест, хотів скрутити на бік хтось крикнув: Йди впосьі

Чи то сказав пос. В. не пригадує собі, хоч у донесенні приписав ці слова обвинуваченому.

Свід. **Юзеф Ярський,** б. постерунковий, подав ще інакше. Пос. В. при стрічі з поліційним кордоном крикнув: „Ганьба поліції і ржондові!" а тоді нарід зачав співати „Не пора"...

Предсідник звертає увагу свідкові, що про „ржонд" і „Не пора" не зізнавав досі ніхто.

Крім того зізнав свідок, що коли чоловік із хрестом хотів повернути на бік, пос. Вислоцький вхопив його за рамя і тягнув наперед, просто на поліцію.

Д-р Шухевич: Той чоловік був тут уже переслуханий і сказав, що так не було.

Свідок мовчить. Дальше оборонець стверджує, що є виключене, щоби релігійна процесія співала „Не пора".

Свідок Мечислав **Голеневський,** ст. пшодовнік, був командантом поліційного кордону, каже, що не бачив, щоб обвинувачений тягнув Войтовича, який ніс хрест, за руку, але чув, як обв. крикнув „ганьба поліції" та бачив, як плюнув у її сторону.

Свід. Маріян **Павляк,** ем. постерунковий, оповідає про свій інцидент на цвинтарі, де він, переодітий по цивільному, казав пос. В. скінчити промову, а зате промовець казав слухачам його викинути. Він оборонявся револьвером і вийшов із цвинтаря.

Свід. Стан. **Бужевіч,** емер. постерунковий, каже, що то студенти казали Войтовичеві нести вперед хрест, а не пос. В. та що це товпа почала кричати „Ганьба поліції!". Чи кричав пос. В., не знає, але в слідстві зізнав, що кричав.

Свідок Юзеф **Делецький,** б. постерунковий, описує події на цвинтарі. Промову пос. В. перебили Павляк і Бужевіч, а тоді промовець сказав: „викиньте тих двох ляхів!" Коли предсідник звернув свідкові увагу, що вони самі зізнавали інакше (сказав: викиньте його!), свідок підтримує своє зізнання.

ЗДОРОВИЙ ПОДИХ ВІТРУ.

Останній зізнавав свідок **Роман Кочержук,** директор Повітового Союзу Кооператив у Бродах. Був на переді процесії, але оклику „ганьба поліції" не чув. На цвинтарі пос. В. нічого протизаконного не сказав. Промова мала радше характер успокоюючий, бо нарід був схвильований інцидентом з поліцією в місті.

На запит д-ра Шухевича зізнає, що після промови пос. В-го говорив якийсь провокатор, що закликав нарід до збройної боротьби з Польщею. Поліція його не арештувала, а за годину бачили його в товаристві пшодовніка Хмельовського.

Предсідник відложив розправу до завтрішнього дня.

Мистецьке життя.

Видання про український екслібріс.

У найближчому часі вийде роскішне видання тому „Екслібріс", як першого річника „Союзу Українських Незалежних Мистців". У цьому томі буде 75 репродукцій, з них велика частина кольорових. Видання друкується на спеціяльно спровадженім папері. Богатий матеріял з обсягу українського екслібрісу оброблений статтями М. Драгана, Ів. Іванця, П. Ковжуна, С. Гординського, М. Рудницького, М. Пеньковської, Я. Музики та ін., з великим рецензійним і бібліографічним відділом. Текст попереджує загальна стаття у французькій, англійській і німецькій мові. У виданню представлено 21 українських мистців екслібрісу. Книжка друкується в 250 машиново нумерованих примірниках і коштуватиме 20 зол.; вона розрахована головно на чужинних збирачів. Невелику кількість примірників призначених для краю треба замовляти на адресу: Львів, вул. Косцюшка 5, В-во „Ізмараґд".

Мистці покидають Україну.

Як уже було відомо, з України кілька літ тому, виїхали до СССР. мистці Кірнарський, Хижинський, Пожарський і Олексіїв — найкращі наші графіки, переважно учні Нарбута. Своїм відїздом вони дуже ослабили нашу графіку, а значно підсилили російську. Причиною відїзду було некультурне відношення українського Державидаву до їхньої праці. За ними виїхали Бойчук, Колос, Павленкова та Іванова. Тепер Україну на завжди покинула знаменитий український ксильограф, мистець великої культури і таланту Олена Сахновська і оселилася на постійне в Москві...

Новий мистецький журнал.

У березні ц. р. має появитись 1. число мистецького ілюстрованого чвертьрічника „Мистецтво" у Львові. У журналі працюватимуть найкращі наші мистецькі сили з усіх українських земель і багато чужинних фахівців.

Японці погрожують китайській армії.

ШАНГАЙ. 25. II. ПАТ. На фронті Кіян-Ван боротьба почалася знову, бій більше кровавий від усіх дотеперішніх. На основі японських вістей відомо, що китайські лінії під Мяо-Гон-Чен 2 милі від Кіян-Ван перервані. По обох боках бються всі відділи, які лише були біля фронту. Від японського бомбардування спалахнуло Мяо-Гон-Чен. 40 японських літаків бомбардує китайців біля Кіян-Ван та область між ним і Мяо-Гон-Чен. До полудня японці посунулися 2/3 милі вперід, японська артилєрія частує барабанним вогнем відступаючих китайців. З самого Кіян-Ван китайці відкидають усі японські зазіхання та бороняться дуже твердо.

ШАНГАЙ. 25. II. ПАТ. Від бомбардування згоріло 15 гект. площі дільниці Чапеі. Японці здобули залізничу стацію Люнго-Ва на шляху Чапеі—Ганков, віддалену кілька кільометрів від Шангаю. Японські літаки роскинули чимало летючок із підписом адмірала Номури, який обіцює помилувати китайські відділи, які складуть зброю, а погрожує страшною пімстою тим, що будуть дальше боротися з японцями.

МОСКВА. 25. II. ПАТ. Більшовицькі кореспонденти повідомляють, що до Шангаю привезуть японці дві свіжі дивізії 11-ту і 14-ту. Вони вже виїхали з Японії.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

В четвер у конституційній комісії пос. Чума реферував справу відповідальности президента Польщі та зголосив м. ін. тези: 1) в присязі президент заявляє, що першою своєю чеснотою вважатиме справедливість супроти всіх горожан без ріжниці, 2) президента не вільно притягати ні до парляментарної ні до цивільної відповідальности з титулу виконування уряду, 3) за нарочне нарушення конституції може президента притягти лише Нац. Зібрання на внесення принайменше половини членів законодатних установ.

ЗАКОН ПРО НАЙВИЩИЙ АДМ. ТРИБУНАЛ.

У четвер радив сенат над законом про Найвищий Адм. Трибунал. Справоздавець вказував, що уряд піддержав свій проект на збільшенні оплат і на адвокатськім примусі, щоби відтяжити Найв. і Адм. Трибунал від занадто великої скількости неумотивованих зажалень. Сен. **Макух** зголосив низку застережень до проекту, а передовсім виступав проти підвишки оплат.

Після промови справоздавця Пежинського, який полемізував із сен. Макухом, проект закону прийняли без змін.

—o—

Б. ПОЛІЦ. СЛУЖБОВЕЦЬ ФАЛЬШУВАВ БАНКНОТИ.

Суд у Тарновських Горах (біля Катовиць) засудив б. поліційного функціонара Кою на 6 літ тюрми за фальшування 500-зол. банкнотів. Він пустив їх в обіг м. р. на 160 тисяч зол. Інші обвинувачені дістали кару по 5 і 4 роки тюрми.

СМЕРТЬ ЗА ХВОРІСТ.

Лісничий Хотінер приловив у держ. лісі в Ясениці Сільній (біля Борислава) Ів. Ключника зі села Попелі, як збирав хворіст. Хотінер вистрілив до Ключника і вбив його. ПАТ твердить, що Ключник кинувся був на Хотінера, коли той хотів його арештувати.

КИТАЙЦІ ЙДУТЬ ДО ПРОТИНАСТУПУ.

ШАНГАЙ. 25. I. ПАТ. Китайці відперли японців, які завзято наступали весь день. Китайці пішли до протинаступу та відібрали частину території, яку втратили були нині рано.

НОВИЙ. ЯП. ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧИЙ.

ТОКІО. 25. II. ПАТ. Ген. Шіратева відїде небаром до Шангаю як головнокомандуючий японської армії. У Китаю є вже майже три японські дивізії.

КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ.

МОСКВА. 25. II. Згідно з більшовицькими звідомленнями китайці організують карну експедицію проти збунтованих манджурських політиків, які хочуть відірвати Манджурію від Китаю.

КИТАЙСЬКА ПОЗИЧКА.

ПАРИЖ, 25. II. ПАТ. На тутешній біржі кружляла чутка, що китайський уряд постановив випустити позичку „Національного Спасення" на 1 міліярд франків. Позичку підпишуть китайці, що живуть по другому боці Океану.

—o—

ЗІ СПОРТУ.

УКРАЇНА—ПОГОНЬ.

Змагання за чашу „Лехії" між Україною та Погонею відбудуться в суботу 27. ц. м. на грищі Л. Т. Л. (при вул. Пелчинській) в год. 19.30.

Вуглевий страйк.

Ще один убитий.

8-ий день страйку в Домбровському басейні не змінив положення. Приватні копальні працюють. Закінчився страйк лише в копальні „Лявра". ПАТ повідомляє, що в Новім Битомі в гуті „Спокій" около 100 страйкарів терором змушували робітників кинути працю. Біля копальні зібралося ок. 1000 людей. Відділ поліції заступив їм дорогу, щоби не виломили воріт. Юрба обкидала поліцію цеглами. Після того як поліція розігнала юрбу на місці остав убитий робітник Ковальський з Хебзя. Поліція веде слідство, бо невідомо хто вбив його.

З орґанізаційного руху.

ЗБОРИ Й НАРАДИ В СОКАЛЬЩИНІ.

В місяцях листопаді і грудні 1931 р. та в січні 1932 р. відбулися в сокальському повіті в справах політичної організації УНДО і кооперативно-господарських: **4 повітові наради** в Сокалі з участю відпоручників сіл і **33 наради,** в тому суто організаційно-політичних 16, а господарсько-кооперативних 17, по селах сокальського повіту. На всіх нарадах реферував посол В. Кохан. Помічними були йому в одній частині громад голова П. Н. К. в Белзі п. Мигаль, а в другій п. Волод. Звадюк, б. урядовець Повітової Народньої Канцелярії. Крім повітових нарад в Сокалі були ще наради в отсих місцевостях: Войславичі, Тудорковичі, Ниновичі, Хоробрів (двічі), Мошків, Готовичі, Бояничі, Савчин, Шмитків, Боратин, Маджарки, Порхач, Городище Вас., Яструбичі, Волевин, Поздимир, Андріївка, Розджалів, Корчин, Переспа, Зубків, Спасів, Первятичі, Ільковичі, Степятин, Свитазів, Бобятин, Копитів, Горбків, Угринів, Ульвівок, Комарів і Комарева Волиця.

На всіх нарадах розглядали в першій мірі стан істнуючих у громаді товариств та передискутували засоби їх кращого розвою. Особлившу увагу присвячували господарському положенню села і подекуди з місця організували нпр. гуртки дрібної ощадности і т. п. Загальне враження корисні під оглядом настроїв. З винятком двох сіл з вичислених вгорі всі інші вповні активні і нема в них сліду якогобудь пригноблення.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД У СЯНОЦІ.

Дня 1. II. ц. р. відбувся в Сяноці Повітовий Народній Зізд УНДО. На Зізд прибуло 82 делегатів від 30 кількох громад, не зважаючи на велику заверуху, яка була того дня. На Зізд прибув теж посол д-р Загайкевич. Зізд отворив дотеперішній голова П.Н.К. УНДО в Сяноці п. Василь Блавацький. По нім забрав слово посол д-р Загайкевич і представив зібраним господарське й політичне положення Польщі та працю У. П. Р. в краю і за границею. Політично-організаційний реферат виголосив п. Василь Подубинський. Багато селян забирало голос в дискусії. Вибрано Пов. Нар. Ком. УНДО в Сяноці, а його головою вибрано через акламацію д-ра Василя Блавацького. Вибрано також делегатів на Краєвий Народній Зізд. На Зізді по всесторонній дискусії ухвалено отсі резолюції: 1. Повітовий Народній Зізд у Сяноці протестує рішуче проти обнятого новим проектом закону про самоврядування посягнення на самоврядування наших громад і піддання їх під рішаючий вплив державної влади, що рівнається повній ліквідації цього самоврядування, як також протестує проти творення окружних громад. 2. Повітовий Народній Зізд протестує проти змісту проекту нового подружого закону як незгідного з католицькою вірою, бо він змагає до поширення деморалізації і матеріяльної руїни нашого народу й тому взиває Українську Парляментарну Репрезентацію, щоби вона поробила всі можливі заходи, аби не допустити до ухвалення цього законопроекту. 3. **Маючи на увазі наглядно-шкідливі для українського народу наслідки принороблювання юліянського календаря нашою церквою, які то наслідки проявляються в царині церковній, а вслід за тим і в релігійно-національній (це головно по містах та мішаних місцевостях) та в царині господарській, Повітовий Народній Зізд у Сяноці висказує побажання до компетентної власти церковної та українських світських установ, щоби вони негайно приступили до реформи обовязуючого в нашій церкві календаря та перевели її згідно з життєвими інтересами українського народу.** 4. Повітовий Народній Зізд висловлює довіря Українській Парляментарній Репрезентації за її діяльність у краю і за кордоном, а зокрема послові нашої округи д-рові Загайкевичові. На цьому Зізд закінчено.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·85·00—8·88·50, канадійський долар 7·65·00—7·68·00, чеська корона 0·26·35—0·26·55, австрійський шілінґ 1·05·00—1·10·00, румунський лей 0·05·30 — 0·05·50, французький франк 0·34·80—0·35·10, швайцарський франк 1·74·00—1·74·50, фунт штерлінґів 30·80·00—31·00·00, радянський червінець 0·00—0·00, марка 2·11·95—2·12·90

Манджурія республикою.

ТОКІО, 25. II. Виконуюча манджурська влада у присутности бувш. китайського цісаря Пу-Джі постановила, що Манджурія буде республикою.

Переговори з Гітлером.

БЕРЛІН, 25. II. ПАТ. На вічу гітлерівців у Штутгарті заявив посол Ессер, що німецький уряд переговорював із Гітлером у справі піддержки кандидатури Гінденбурга. За цю ціну мав парлямент визнати гітлерівський рух легальним і признати йому свободу пропаганди; обіцяли теж Гітлерові дві теки нового кабінету для гітлерівців, а саме мін-ства звязку та почти. Гітлер відкинув це все, як невистарчаюче.

—o—

Дрібні вістки.

Незабаром почнуться переговори у рільничих справах між Мадярщиною, Румунією та Югославією.

За кандидатуру Гінденбурга при найблищих виборах президента Німеччини зібрали досі 3.630,000 підписів.

Робітникам із Польщі, які працюють у копальнях Франції мають признати громадянські права.

Радянський Союз не визнає манджурської держави де юре.

Англійський Банк приготовляє знижку дисконтової стопи з 5 на 4½ проц. Це стоїть у звязку зі закінченням приготувань до сплати довгів Америці та Франції — 80 міліонів фунтів. Ці гроші зібрав банк пів року перед речинцем.

Японська влада відкликала дозволи журналістам оглянути японські позиції в Шангаї. Начальна військова команда Японії рішила подвоїти японські відділи в Шангаї.

Радянський Союз збільшує свою армію на Далекому Сході, щоби приготовитися до боротьби з білогвардійцями.

Японський міністр фінансів має покинути своє становище, бо не погоджуеться на видатки на акцію в Шангаї.

Кандидатами на керманичів надзвичайної сесії Союзу Народів, яка 3. березня ц. р. радитиме над китайсько-японським непорозумінням є мін. Бенеш і бельгійський міністр Гіменс.

Кандидувати на президента Німеччини будуть: Гінденбург, теперішній президент, Гітлер — керманич національ-соціялістів і два комуністичні ставленики Дістерберг і Тельмах.

Німецькі часописи в Кенігсбергу повели акцію за прилученням Клайпеди до Прусії у звязку з клайпедським замахом.

—o—

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорущина 5.** (біля кіна „Аполльо") поручає по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., **матераци по** 8 зо: 786 54—100

— **Евген Говикович** веде свою робітню футер у Львові, **вул. Домініканська 4.** 404 2-5

— **Лист з конференції.** До поміщеного під цим заголовком у 35. числі „Діла" женевського допису прохає нас автор подати деяке спростування: Надруковане в передостанньому уступі допису речення треба було читати ось-як: „Британський делегат виявив до української жалоби проти військової кольонізації деяку цікавість — підчеркуємо: **виключно тільки з гуманітарного й правничого, а не з політичного становища** — і мабуть не без його впливу передали її до Комітету Трьох".

— **Українська наукова експедиція в центральній Азії.** В центральній Азії є велитенський гірський хребет Тіян-Шан. Понад засніженими горами підіймається Пік Чан-Тенрі, „король гір", висотою на 7200 м. В 1931 р. була вже там перша експедиція Української Академії Наук під кермою визначного етнографа Полочкія. Разом із експедицією відвідав центральну Азію гурт альпіністів та фільмові оператори, що утревалили на фільмі праці експедиції. Українська наукова експедиція працювала на обласні, на якій ще не станула людська нога, відкрила чимало невідомих гірських верхів і річок. Один гірський шпиль назвала експедиція Горою Петровського (ще добре, що не „горою Дзержинського"-).

— **Польська кривда.** Перемиський кореспондент вшехпольського „Курера Львовск-ого" бідкає на сторінках того органу, що Польонія, перемиський клюб, в якому „сильні санаційно-жидівські впливи", дозволила собі „не вперше на несмачний вибрик, рекламуючи змагання з „Україною" у двох мовах"... Дійсно, неабияка **польська кривда!**

— **Львівська фабрика взуття у небезпеці.** Від 15 ц. м. страйкує 35 робітників львівської фабрики взуття М. Сайфа при вул. Сенявській. Вчора зібралися робітники перед фабрикою і домагалися відновлення праці від найблищого понеділка. Управа фабрики не погоджувалася на ніякі переговори у справі підвишки заробітньої плати. Робітники вдерлися до фабрики та почали нищити обстановку. Поліція арештувала кількох робітників і випустила їх на волю після переслухання.

— **З львівської хроніки.** У Дирекції Прилюдної Праці згасила пожежна сторожа пожежу тзв. пруської стінки. — Невідомі мистці-вломники забрали з каси складниці машин „Сінгера" при вул. Льва Сапіги 274 зол. 98 сот. — Наслідком необережности один службовик міської різні важко поранив другого.

— **За перекуплення присяглих.** У звязку з перекупленням присяглих суддів у самбірському процесі Топоревичевої арештували д-ра Фукса, що робив секцію вбитого Топоревича, та Казимира Пшибильського за посередництво. Арештованого д-ра Фукса перевезли зі Старого Самбора до Самбора.

— **З краевої хроніки.** Не бачив машини бориславський залізничий робітник Себастіян Юха; виняли його важко раненого зпід коліс і відвезли до лічниці у Дрогобичі. — У б. фабриці мила М. Френкля у Бродах відкрили велику тайну горальню. — 13 комуністів арештованих у Бродах відставили до золочівської тюрми. — На Поліссі арештувала поліція Мроза та його любку; Мроз спільник бандита з Рембертова К. Козинського, якого шукають по всій Польщі. — У Галичині відчистили засніжені залізничі шляхи, нема ще руху на шляху Збараж—Ланівці.— Громадяни Стрия нарікають на злу забезпеку проводів ґазівні, яка погрожує катастрофою.

— **Радієва слухавка — причиною смерти.** Повідомляють із Гамбурга, що там трапився цікавий випадок із залізничником Маєром. Маєр лежав на софі та слухав радія через слухавки закладені на вуха. Він стягнув електричну лямпу, що висіла над софою й хотів її згасити зикручуючи жарівку. При цьому він доторкнув металевої насади лямпки. Електрична струя пройшла його тілом від руки аж до радієвих слухавок і вбила Маєра на місці. Перевірка слухавок виказала, що нещасний залізничник недоладно направив свої радієві слухавки.

— **З міліонера — бідолахою.** В Шікаґо помер б. міліонер Стіль. Він прожив свої останні дні в захисті для бездомних, розтративши попереду велитенське майно 25 міліонів долярів, що встиг їх придбати вже в 26-му році життя. Метою свого життя вибрав він... розтратність. Всі свої одяги, білля, капелюхи, взуття носив лише 24 години. В фабриці папіросок виробляли папіроски з східного тютюну призначені виключно для нього; одна папіроска коштувала 4 доляри. Ці папіроски запалював Стіль попереду запаленою 100-долярівкою. Одного дня купив все, що було у великій крамниці дорогоцінностей, щоби подарувати всім танцюристкам Ню-Йорку. Мав він палицю викуту зі штаби щирого золота, прикрашену брилянтами. Кожнього дня видавав він не менше 15.000 долярів. Раз прийшов до театру на премієру оперетки та заплатив 15.000 долярів за те, що виставу відкликали, звернули гроші за білети, щоби вистава відбулася лише для його приємности... Така поведінка довела його до руїни, його палату та обстановку продали, а він остав без крівлі над головою та вмер у захисті для бездомних.

— **У кількох словах.** Цього року святкує науковий світ 75-роковини народин батька радія Гайнріха Гертца. — 140.000 франків забрали невідомі грабіжники з югославянського банку в Парижі. — За поголосками в Харбіні нібито вбили відомого з манджурської війни генерала Маа. — У Вильні в останніх днях занедужало на грипу 1.000 осіб. — У Ленінграді викінчили зразок воздухоплава, який зможе піднятися на висоту 20 км. Виміри його такі самі, як воздухоплава, в якому Нобіле відбув поїздку в напрямі північного бігуна. — У Східній Прусії виробляють частини для всякої зброї, яку Німеччина продає Японії, — так каже поголоска занотована в „Ехо дес Остенс". — При кінці березня ц. р. видобудуть затоплений підводний човен М 2., у якому потонуло 60 моряків.

— **Вечерниці „Цвіркуна".** Запрошення на вечерниці „Цвіркуна", які відбудуться дня 2. березня ц. р. в 9 год. веч. у салі „Ремісничої Палати", можна набувати в домівці театру щодня від год. 11—13 і 16—17. Вхід від вул. Костельної ч. 8/I.

—o—

З театру.

Вел. Міський Театр: „ТРАВІЯТА", опера Верді.

„Травіята", опера не нова, у Львові виставлена кількадесять разів. А всеж в середу, 24 лютого, саме ця опера стягнула до Великого Міського Театру невидану там останніми часами скількість публики. Саля була виповнена вщерть. Стягнула цю публику до театру не тільки все жива і преґарна музика Верді, але й обсада головної партії в опері. Цю партію співала вже добре знана у Львові з попередніх гостинних виступів співачка п. Е. Бандровська. Своїм співом полонила слухачів і тому не диво, що вони аж за часто давали вияв свому одушевленню сальвами оплесків. Симпатично співав і п. Вронський. Добрим був Ворх. Батута була в певних руках почесно знаного диригента Ружицького, що є рівночасно й мистецьким керманичем львівської оперової імпрези. **Ф. К.**

—o—

Літературний куток.

ЛІТЕРАТУРНА ПЯТИЛІТКА.

Один із визначних російських пролетарських письменників Александер Тарасов—Родіонов, що виїхав для студій на чужину, мав ширшу розмову про сучасний стан російської літератури. „Союз пролетарських письменників СРСР" за прикладом економістів теж рішив проголосити „пятилітку", щоби нею дігнати прогаяну працю. У радянській літературі досі боряться дві течії — індивідуалістична та колективістична. Ця друга, що є справжнім висловом большевизму, надто слаба, не дала великих талантів. Т. зв. революційні письменники, що почали свою працю від вибуху революції, це здебільша інтелігенти, що наслідують індивідуалістичні форми европейської літератури. До них належать імажіністи, такі як Єсенін і Марієнгоф, футуристи як Маяковський і Асеев, і всі т. зв. „попутчики", що піддержували пролетарську революцію, але духово з неї не зовсім зблизились; до них належить група т. зв. „Серапіонових братів" під проводом Замятіна, далі Вс. Іванов, Федін, Люнц, Слонімський, Ка-

Куток мови.

„Жіноча Доля" ч. 3, 4. Надибуємо тут часто скорочення **„вкраїнський", „Вкраїна"** зам. український, Україна. Такі форми мають тільки виїмково право громадянства в поезії і то нині вже у ній невживані; назви нації взагалі не можна змінити.

У катальозі **„Виставки малюнку і рисунку 15—18 в."**, виданім Національним Музеєм у Львові, находимо **транскрипцію чужинних імен** буцім-то за академічним правописом. Транскрипція ця не тільки непослідовна, але навіть суперечна з афішами, виданими одночасно цим-же Музеєм. У катальозі бачимо назву „Пяцетта", на афішах „П'яцетта". При таких словах, коли йти за харківським правописом, можливі ще дві комбінації: Пьяцетта і та остання, якої ми завсіди вживали досі: Піяцетта. Такі транскрипції, як „Тьепольо" або „Скіавоне" — (зам. Скіявоне) це сліпе переписування з російських назв. Ні мягкого знаку перед **„е"**, ні **„а"** після **„і"** в чужинних словах ми ніколи не ставили. Щодо апострофів і мягчень через знак „ь" у чужих словах, якими буцім-то харківський правопис хоче передати оригінальну вимову слова, то сумніви та суперечности виринають завсіди тому, що ніхто з нас не може знати справжньої вимови всіх мов у світі: голяндської, норвеської, портуґальської, китайської та ін. Тому ми надалі боронимо принципу якомога точної транскрипції букв і пишемо Тіепольо, Піяцетта, Джіованні, а в англійських словах там, де є „с" — „с", а не „з", як нпр. „Уелс", а не „Уелз", дарма, що цей звук може і нагадувати більше „з".

Як відомо, в ділянці чужих слів т. зв. академічний правопис завів повний хаос і навіть наші фільольоги є досі супроти нього безрадні.

—o—

верів, Пільняк і Романов. Нові пролетарські автори це Неверов, Безименський, Жаров, Лебединський і Гладков. Щойно від 1927 р. починає зростати пролетарське крило з такими іменами як Панферов, Ілієнков, Фадеєв, Караваєва, Горбунов, Кіршон, Анфіногенов, Белоцерковський. Найбільший російський лірик — Б. Пастернак. Також „попутчики“ починають поволі переходити до колективістичної ідеольогії. Літературна пятилітка має вирівнати ці ріжниці в ідеольогії і пролетарські письменники хотять доказати своїми творами, що вони можуть.

Досі в історії літератури такого експерименту — збірної праці „на замовлення“ не було. Але коли річ іде не так про літературу, як про її продукцію для політичної пропаганди, то експеримент не важкий.

—o—

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 17. лютого 1932 не стало між нами нашого Члена Управи бл. п. інж. Гриця Кузьми. Похорон відбувся дня 19. ц. м. у Підгайцях. Почуваємося до обовязку зложити сердечну подяку Високопреподобному Отцю Пралатові Токареві за організацію похорону, Отцю Костюкові за Найсв. Тайни й слова потіхи для Покійного і участь у похороні, Високопреподобному Отцю Совітникові Гайдукевичеві за провід у похороні, Високопреподобним Отцям: Содоморі, Літинському, Масякові, Каблакові, Сивакові, Максимюкові, Мацелюхові, Дмитрикові, Головінському Вас., Головінському Мир., Кузьмі, Княгиницькому за участь у похороні, мужеському хорові в Підгайцях, орхестрі з Новосілки, делегатам кооператив повіту і всім знайомим Покійного, котрі своєю участю причинилися до звеличання похоронного обряду.

Управа Пов. Союзу в Підгайцях.

Іван Старченко. Дня 20. ц. м. в санаторії с. Голоска коло Львова помер у 32 р. життя хорунжий 1-го кінного полку Чорних Запорожців Армії УНР., Іван Старченко. Покійний родився в м. Золочеві на Харківщині 6-го серпня 1900 року. По закінченні Полтавського Кадецького Корпусу (батько покійного був полковник російської служби) він вступив у ряди армії УНР., з якою ділив свою долю аж до відходу її за Збруч в 1920 р. В рр. 1919—1920 Покійний брав участь, як підстаршина полку Чорних Запорожців („чорношличників“), у так званому Зимовому Поході під командуванням ген. М. Омеляновича-Павленка, за який був нагороджений орденом Залізного Хреста. По українській офензиві на весні 1920 р. Покійного, як хороброго і відзначеного вояка, приділили до Державної Юнацької Школи в Камянці Под., яку й закінчив у томуж році з чином хорунжого. В 1923 р. Покійний знайшов службу в Бабино-Томахівській цукроварні коло Рівного на Волині, на якій залишався до кінця свого життя. Тяжкі умовини Зимового Походу й емігрантські злидні залишили слід на здоровлі Покійного. В останніх часах він чув сильні недомагання і тому лікарі вислали його до санаторії в Голоску, де він закінчив своє життя. Похорони Покійного відбулися дня 23. лютого на громадському цвинтарі в Голоску при численній участи місцевих громадян, представників української політичної еміграції і близьких Небіщика. В імени української еміграції чуле слово над могилою Покійного сказав член Управи Українського Т-ва Допомоги Емігрантам у Львові артист-різьбар С. Литвиненко.

Управа Українського Товариства Допомоги Емігрантам у Львові висловлює свою щиру подяку всім, що віддали останню пошану Покійному, а в першу чергу парохові с. Голоска о. Мих. Жовнірчукові і Громаді цього села за участь у сумному обряді.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Sławomir Czerwiński: O NOWY IDEAŁ WYCHOWAWCZY. Warszawa. Wydanie B—ki „Zrębu“. Str. XII i 304. Główny skład: Dom książki polskiej.

Andrej Ziaziula: Z RODNAHO ZAHONU. Zbornik wieršau. Сторін 172. Вильно 1931.

Lech Niemojewski: ÓSMY CUD ŚWIATA. (Żelazobeton jako wątek nowoczesnej architektury). Str. 24. Nakładem „Związku polskich fabryk portlandcementu“, Warszawa 1932. — Книжка дає цікавий начерк історії бетону та залізобетону від хвилини, коли почали вживати їх у будівництві. У книжці 53 знимки; коштує вона 2 зл.

Sulima: „NOWY“ I NAJNOWSZY KURS POLITYKI POLSKIEJ W SPRAWIE BIAŁORUSKIEJ. Str. 32. Wilno 1932.

ЖУРНАЛИ.

БЮЛЕТЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО КАБІНЕТУ У ПРАЗІ. Ч. 1. Прага 1932.

SLOVANSKY PREHLED, За лютий 1932 р. Р. XXIV.

DER DURCHBRUCH, internationale Monatschrift. № 2. Februar 1932. Berlin.

BULLETIN MENSUEL DE NENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. XXIII. Année. Janvier 1932. № 1. Rome 1932.

PROMETHEE, revue mensuelle. Organe de défense nationale des Peuples du Caucase de l' Ukraine et du Turkestan. № 62,63. Janvier 1932. Février 1932.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY, R. VI. Luty 1932. № 2.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Luty. 1932. Zeszyt 2.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, wolna trybuna zachowawczej myśli państwowej. T. XVIII. Luty 1932.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 25. II. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 3·80 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., сеп[...] непь 5·30 – 5·40.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Пятниця, 26. II. год. 8. веч. „Сон літньої ночі“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 26. II. год. 8. веч. „Святе полуумя“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Два серця бють у вальса такт“ (оперетка).
КАСІНО: „Трейлер Горн“ (В. С. Ван Дайк).
КОПЕРНИК: „Баль в опері“.
ЛЕВ: „Два серця бють у вальса такт“ (оперетка).
МАРУСЕНЬКА: „Баль в опері“.
МІРАЖ: „Пат і Патахон як репортери“. „Останній роман“ (Ів. Петрович).
ОАЗА: „Буревій“ (Люпе Велез).
ПАН: „Каваренька“ (Моріс Шевальє).
ПАЛЯС: Звукова комедія „Роню“ (Катерина Ноль).
ПАСАЖ: „Міліонерове завіщання“ (Кен Мейнард) і звук. додаток.
ПРОМІНЬ: „Каруселя тортур“.
СОНЦЕ: „Велитень гір“.
СТИЛЕВЕ: „Гаі-Тан“ (Анна Мей-Вон), „Роскішна дівчина“.
УТІХА: „Чортівський пазур“ (Уіліем Десмонд).
ХИМЕРА: „Поворот до життя“ (Дж. Гейнор, Фарел).

Програма радіо.

Неділя, 28. лютого 1932.

Лайпціг (259,3) 19.20 Концерт. **Брно** (341,7) 18.50 Виклад польською мовою. **Льондон** (355,9) 17.00 Концерт. **Гельсінгфорс** (368,1) 20.10 Концерт. **Гамбург** (372,2) 16.30 Концерт. **Букарешт** (394,2) 17.00 Концерт. **Берлін** (418) 18.40 Концерт. **Рим** (441,2) 21.00 Оперетка. **Лангенберг** (472,4) 20.30 Опера. **Прага** (488,6) 18.00 Драма „Мати“. **Мілано** (501,7) 17.40 Танкова музика. **Брюселя** (509,3) 19.30 Музика мисливських рогів. **Відень** (517,2) „Кавя давної Европи й теперішної Азії“. **Рига** (525,4) 22.00 Новітня танкова музика. **Мінхен** (532,9) 16.20 Легка музика. **Будапешт** (550,5) 19.20 Оперетка. **Ленінград** (1000) 12.30 Хор. **Ослоьо** (1083) 22.35 Танкова музика. **Москва** (1481) 18.55 Література.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 27. лютого 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Шкільний ранок. 12.45 Грам. кружок. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оповістка. 13.25 Грам. кружок. 13.40, 14.00, 14.20 Господарські гутірки. 13.55, 14.15, 15.00 Грамоф. кружки. 15.45 Грошева біржа. 15.50 Грам. кружок. 16.10 Кутик недужих. 16.40 Радіохроніка. 17.00 Грам. кружок. 17.35 Концерт. 18.05 Для дітвори. 18.30 Концерт. 18.50 Всячина. 19.15 Листування. 19.25 Грам. кружок. 19.30 Спорт. 19.35 Грам. кружок. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 „На овиді“. 20.15 Легка музика. 21.55 Фейлетон. 22.10 Концерт. 22.45 Поліційна оповістка. 22.50 Передача закордонних станиць.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Михайло Ліщота з Ч. С. Р., або хто про нього що знає — зволить подати вістку Евгенії Ліщотовій, Кватонь п. Усте Руське к. Горлиць. 1424 2—3

Ширші Сходини членів „Союзу Українок“ відбудуться в неділю, дня 28. ц. м. о год. 18. в салі „Бесіди“ (Рутовського 22), з рефератом ВП. П. Мілени Рудницької. 1427

Загальний Збір Т-ва „Просвіта“ у Львові.

Дня **28. березня 1932 р. в год. 9. рано** відбудеться Поминальне Богослуження за покійних членів Т-ва в Успенській (Волоській) церкві при вул. Руській. Сам Заг. Збір відбудеться тогож дня (28. III. 1932) в салі Союза Реміснчих Цехів у Львові, вул. Костельна ч. 8. (ріг Стрілецької площі). Початок Збору в год. 10 передпол. Денний порядок:

1. Відкриття Загального Збору.
2. Відчитання правильника Загального Збору.
3. Відчитання протоколу з останнього Загального Збору.
4. Вибір Комісії-матки.
5. Звідомлення з діяльн. Т-ва „Просвіта“ за час від 1. VII. 1930 — 30. VI. 1931.
6. Звідомлення Ревізійної Комісії.
7. Дискусія над звідомленнями і ухвалення абсолюторії Гол. Виділові.
8. Вибір голови.
9. Вибір 15 членів Гол. Виділу і 6 заступників виділових.
10. Вибір Ревізійної Комісії з 5 членів і 2 заступників.
11. Внески й запити.

При тій нагоді пригадуємо, що участь в Заг. Зборі прислугує:

1. **Відпоручникам звичайних членів Матірного Т-ва вибраним членами Т-ва на філіяльних зборах.** (На кожних 50 дійсних членів, що вирівнали членську вкладку за 1931 р. припадає 1 відпоручник. Відпоручник членів рівнож мусить бути дійсним членом Матірн. Т-ва. Відпоручники читалень не мають права вибирати вище згаданих відпоручників, бо їх читальні висилають осібно своїх відпоручників на Заг. Збір Матірного Т-ва). Спис відпоручників разом з відписом протоколу тих зборів філії, на котрих вибрано відпоручників, треба переслати до централі найдальше до 10. березня ц. р. для пересилки відпоручникам відповідн. повновластей.

2. **Відпоручникам Читалень.** Кожна Читальня має право вислати на Збір Т-ва „Просвіта“ тільки 1 відпоручника без огляду на число її членів. Відпоручників читалень вибирають рівнож Заг. Збори читалень. Про вибір відпоручників має кожна читальня повідомити централю разом з заподанням імени і призвища відпоручника та відпису протоколу того Збору, на якім вибрано відпоручника, найдальше до 10 березня ц. р. Відпоручники читалень, котрі не виконали своїх зобовязань до Головного Виділу, наложених статутом і ухвалами Загального Збору, не будуть допущені до участи в Заг. Зборі.

3. **Почесним членам.**

4. **Членам Головного Виділу.**

5. **Кожночасному голові або заступникові голови згл. делегатові виділу кожної філії.** Філії рівнож обовязані подати до відома Гол. Виділу найдальше до 10 березня ц. р. імя і назвиско голови або заступника голови згл. делегата виділу, який має заступати філію на Зборі. Вступ на Збір всім вище наведеним буде дозволений тільки за виказанням повновласти, яку Гол. Виділ розішле по 10. березня управненим на основі пересланих філіями і читальнями дотичних відписів протоколів Заг. Зборів згл. засідання виділу філії. **В дні Загального Збору віликих повновластей видавати не будемо.**

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА“ У ЛЬВОВІ

Д-Р ІВАН БРИК, м. голова. ВАС. МУДРИЙ, секретар.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10